

JÁSZBERÉNY VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

ELŐTERJESZTÉSEK FEDŐLAPJA

Az előterjesztés címe, tárgya:	Tájékoztató a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról
Az előterjesztő megnevezése:	Baginé Gavaldik Livia, a Jászsági Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat intézményvezetője
	Lengyelné Nagy Beatrix, az I. számú Szakmai Központ vezetője
	Dr. Pap Magdolna, a PH Humán és Önkormányzati Igazgatási Iroda vezetője
Az előterjesztés Képviselő-testület általi tárgyalásának időpontja:	2015. május 13.
Mellékletek száma:	1 db
Mellékletek megnevezése:	Tájékoztató a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról
Feladatot jelent:	Lengyelné Nagy Beatrix, a Jászsági Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat I. számú Szakmai Központ vezetője
	Szatmári Antalné társadalmi megbízatású alpolgármester
	Dr. Pap Magdolna, a PH Humán és Önkormányzati Igazgatási Iroda vezetője
Véleményező bizottság:	Humán Erőforrás Bizottság
Egyéb véleményező szerv:	-
Kabinetirodára való leadás időpontja:	2015. április 30.
Előzetes szakmai vizsgálatot végző kabinettitkár neve, aláírása:	Dr. Birinyi Alexandra
A törvényességi ellenőrzésre való leadás időpontja:	2015. május 4.
Törvényességi ellenőrzést végző neve, aláírása:	Balogh Renáta
Az előterjesztés nyílt/zárt ülésen tárgyalandó:	Nyílt
A zárt ülés elrendelésének indoka:	
Az ügyirat iktatószáma:	PH/5224/2015
Előkészítésben résztvevők:	Baginé Gavaldik Livia, Lengyelné Nagy Beatrix, Dr. Pap Magdolna

**Tájékoztató
a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról**

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdésében foglaltak szerint a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig a külön jogszabályban meghatározott tartalommal átfogó értékelést készít. Az értékelést a Képviselő-testület általi megtárgyalást követően meg kell küldeni a gyámhatóságnak.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 170/A. §-a szerint a Gyvt. 96. §-ának (6) bekezdésében meghatározott, a települési önkormányzat által a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményeit a Korm. rendelet 10. számú melléklete tartalmazza.

A Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének (a továbbiakban: Képviselő-testület) a 157/2014. (V. 14.) számú határozatával tudomásul vette a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló tájékoztatót, és megállapította, hogy a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátása megfelelő szakmai színvonalon történik.

A Gyvt. 94. § (3) bekezdés b) pontjában foglaltak szerint az a települési önkormányzat, amelynek területén húszezernél több állandó lakos él, gyermekek átmeneti otthonát köteles működtetni. A Gyvt. 94/A. §-ában és a 96. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel a működtetés társulás útján is biztosítható, így megoldandó feladatként került meghatározásra a gyermekek átmeneti otthona Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás keretein belül történő kialakítása lehetőségének megvizsgálása, mivel az intézmény kialakításának és működtetésének – a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben előírt - tárgyi és személyi feltételei nem adóttak.

A Gyvt. 96. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátást más szervvel, személlyel kötött ellátási szerződés útján, illetve társulásban is biztosíthatja. A Gyvt. 96. § (2) bekezdésében foglaltak szerint az intézmények ellátási területének meghatározásánál tekintettel kell lenni arra is, hogy az intézmény és az ellátottak lakóhelye közötti távolság lehetőleg ne haladja meg az ötven km-t.

A Gyvt. 97. § (1) bekezdése szerint a személyes gondoskodást nyújtó ellátást a települési önkormányzat állami fenntartóval, egyházi fenntartóval és nem állami fenntartóval kötött ellátási szerződés útján is biztosíthatja.

Kérjük tájékoztatónk megtárgyalását és az alábbi határozati javaslat – egyszerű többséggel történő – elfogadását.

***Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2015. (V. 13.) határozata***

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló tájékoztató tudomásul vételéről

1. A Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló – e határozat mellékletét képező – tájékoztatót tudomásul veszi.

2. A Képviselő-testület megállapítja, hogy a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátása megfelelő szakmai színvonalon történik.

3. A Képviselő-testület megvizsgálja a jászberényi gyermekek átmeneti otthoni ellátása – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. és 97. §-aiban foglaltakra tekintettel – gyermekek átmeneti otthonát működtető fenntartóval kötött ellátási szerződés útján való biztosításának lehetőségét, mivel az intézmény kialakításának és működtetésének – a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben előírt – tárgyi és személyi feltételei nem adóttak.

Felelős: Lengyelné Nagy Beatrix, a Jászsági Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat I. számú Szakmai Központ vezetője
Szatmári Antalné társadalmi megbízatású alpolgármester
Dr. Pap Magdolna, a PH Humán és Önkormányzati Igazgatási Iroda vezetője

Határidő: 2015. december 31.

Erről:

1. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal – Szolnok,
2. Jászsági Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat – Jászberény,
3. PH Humán és Önkormányzati Igazgatási Iroda – helyben,
4. PH Közgazdasági Iroda – helyben,
5. Humán Erőforrás Bizottság valamennyi tagja,
6. Képviselő-testület valamennyi tagja,
7. Irattár ***értesül.***

Jászberény, 2015. április 29.

Baginé Gavaldik Livia s.k.
Jászsági Családsegítő és Gyermekjóléti
Szolgálat vezetője

dr. Pap Magdolna s.k.
irodavezető

Lengyelné Nagy Beatrix s.k.
I. számú Szakmai Központ vezetője

I. számú Szakmai Központ

Tájékoztató a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 14. § (1) bekezdése szerint a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

1./ A település demográfiai mutatóinak alakulása

Jászberény lakossága **2014. december hó 31. napján 26 467 fő volt.**

A december 31-i állapot szerint a korösszetétel adatai a következők:

A lakosság 22%-a (5818 fő) 62 éven felüli, 61%-a 19-62 év közötti (16133 fő), a 18 év alatti korosztály aránya 17%-os (4516 fő). A lakosság 86.5%-a (22890 fő) 14 éven felüli, a 0-14 év közötti korosztály aránya 13.5%-os (3577 fő).

A gyermekek 0-5 év közötti korosztályának aránya 31.4% (1419 fő), a 6-13 éves korosztály aránya 42.5% (1920 fő), 14-18 év közötti korosztály aránya 26.1% (1177 fő).

A jelenlegi és az előző időszakra vonatkozó adatok összehasonlítása során megállapítható, hogy lényeges változás nem következett be a korösszetételben, illetve annak arányaiban, a gyermekek számában változás nincs.

2./ Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások

A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság** megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, természetbeni támogatásnak és egyéb kedvezményeknek (ingyenes tankönyv) az igénybevételére. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg a jogosult gyermek számára a gyermeket gondozó család jövedelmi, vagyoni viszonyaira tekintettel. A 2014. évben gyermekétkeztetés esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás, és 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át, 8. évfolyam fölött tanuló gyermek esetében pedig a térítési díj 50%-át kellett kedvezményként biztosítani. Az előző évhez képest változás nem történt.

A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek** – a törvényi előírásnak megfelelően – **augusztus és november hónapban** fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható **Erzsébet utalvány formájában természetbeni támogatást kaptak**, melynek összege a múlt évben 5.800.- Ft volt alkalmanként, gyermekenként, ez az összeg nem változott az előző évhez képest.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a benyújtott kérelmek alapján a múlt évben 837 fő (797 gyermek és 40 nagykorú fiatal) részére állapítottunk meg, 5 elutasító döntés született a gyermeket gondozó család jövedelmi, vagyoni viszonyaira tekintettel, 3 esetben került sor megszüntetésre. Az előző évhez képest csökkent a kedvezményben részesítettek száma. A Jászberény város illetékességi területén élő gyermekek 17-18%-a jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre.

A kedvezményezettek közül 214 gyermek 6 év alatti, 424 az általános iskolások száma, míg 159 fő középiskolás. A 18 év feletti, saját jogon kedvezményre jogosultak száma pedig 40 fő.

A kedvezményre jogosultak 454 családban nevelkednek.

A családok gyermekszám szerinti megoszlása a következő:

Egy gyermeket nevelnek 221 családban, kettőt 153 családban. A három gyermekes családok száma 57, a négy és több gyermekesek száma pedig 23.

194 család van, ahol a szülő egyedül neveli gyermekét, ez 42.7% a kedvezményre jogosult családokhoz viszonyítva.

A megállapított kedvezményre jogosult gyermekek családjában az egy főre jutó jövedelem nem éri el a nyugdíjminimum felét (14.250.- Ft-ot) 78 család esetében, a nyugdíjminimum felénél több, de nem éri el a nyugdíjminimumot (28.500.- Ft-ot) 196 családnál, míg 180 család esetében haladja meg a nyugdíjminimumot az egy főre jutó jövedelem.

A Gyvt. 19. § (1a) bekezdése értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjául kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha a gyermek tartására köteles, és nyugalmas, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. E rendelkezés hatályba lépése óta pénzbeli ellátás megállapítására nem került sor, erre irányuló kérelem nem érkezett.

2013. szeptember hó 1. napjától a jegyzői gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására irányuló eljárás során - az ügyfél erre irányuló kérelme esetén - a Gyvt. vonatkozó rendelkezéseire tekintettel megvizsgálja a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását is, külön döntéssel állapítja meg, hogy a gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű tekintettel a szülő/gyám alacsony iskolai végzettségére (legfeljebb alacsony iskolai végzettség), a szülő/gyám alacsony foglalkoztatottságára, az elégtelen lakáskörülményekre, a nevelésbe vételre, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátásra.

A jogszabályváltozást követően a múlt évben a halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítására 36 gyermek esetében került sor. 4 gyermek esetében a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő/gyermeket egyedül nevelő szülő alacsony iskolai végzettségére és az elégtelen lakókörnyezetre, 32 gyermek esetében a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő/gyermeket egyedül nevelő szülő alacsony iskolai végzettségére és a szülők/egyik szülő alacsony foglalkoztatottságára tekintettel. Hátrányos helyzet fennállásának megállapítására 22 gyermek esetében került sor. 18 gyermek esetében a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő/gyermeket egyedül nevelő szülő alacsony iskolai végzettségére, 4 gyermek esetében mindkét szülő/gyermeket egyedül nevelő szülő alacsony foglalkoztatottságára tekintettel.

Az óvodáztatási támogatás 2009-ben bevezetett pénzbeli támogatási forma. Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése.

2013. szeptember hó 1. napjától – a Gyvt. 20/C. §-ában foglaltak szerint – a települési önkormányzat jegyzője az óvodáztatási támogatásra való jogosultságát – kérelmére – annak a szülőnek vagy családba fogadó gyámnak állapítja meg, akinek gyermeke tekintetében a halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapította, és a gyermek legkésőbb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig, amelyben az ötödik életévét betölti, megkezdje az óvodai nevelésben való tényleges részvételt és a kérelem benyújtását megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint rendszeresen jár óvodába.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 68/G. § (2) bekezdése szerint az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapítása szempontjából rendszeres óvodába járásnak minősül, ha a gyermek az óvodai nyitvatartási napokon naponta legalább hat órát az óvodában tartózkodik, és a szülő, a családba fogadó gyám által a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 51. § (2) bekezdésének a) pontja szerint igazolt és az igazolatlanul mulasztott napok száma együttesen nem haladja meg a munkanapokra eső óvodai nevelési napok huszonöt százalékát, azzal, hogy a mulasztásból tíz napot július–augusztus hónapokban a huszonöt százalék megállapításánál figyelmen kívül kell hagyni.

A múlt évben is gyermekenként első alkalommal 20.000.- Ft, ezt követően esetenként 10.000.- Ft volt az óvodáztatási támogatás, amit június és december hónapban folyósítottunk. A múlt évben összesen 40 gyermek részesült óvodáztatási támogatásban, van aki első alkalommal, van aki további alkalommal, mert teljesíti a rendszeres óvodába járást.

A múlt év januárjától az átmeneti segílyt és a temetési segílyt felváltotta az önkormányzati segíly - mint új szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátás -, melybe beépítésre került a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás is. A Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális ellátásokról szóló 51/2013. (XII. 12.) önkormányzati rendeletének 7. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint **önkormányzati segílyre** volt jogosult a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, a gyermeket gondozó család a gyermek iskoláztatásához, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segílyre szoruló család, ha az egy főre jutó havi jövedelem nem haladta meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét. A támogatás nyújtható volt készpénzben, vagy természetbeni ellátás formájában.

A múlt évben 183 esetben 147 család részesült ebben a támogatási formában. A családok számára alkalmanként 2000.- Ft-tól 11.400.- Ft-ig terjedő összeget tudtunk biztosítani.

A támogatásban részesültek 85%-a (125 család) egy alkalommal, 12%-a (17 család) két alkalommal, 3%-a (5 család) három vagy több alkalommal részesült támogatásban.

A Jászberény Városi Önkormányzat a 2014. évi költségvetési előirányzatainak megállapításáról szóló 4/2014. (II. 13.) önkormányzati rendelet 15. §-a alapján a Humán Erőforrás Bizottság döntési jogkörébe utalt előirányzat terhére, 1.000.000.- Ft erejéig biztosította a karácsonyi utalványt 804 rászoruló gyermek, fiatal (450 család) számára.

Az Önkormányzat a 2014. június 30-tól 2014. augusztus 29-ig terjedő időszakban 44 munkanapon keresztül biztosította a nyári gyermekétkeztetést napi egyszeri ingyenes melegétkeztetés formájában, 200 rászoruló gyermek részére 440.- Ft/adag értékben. A rendelkezésre álló forrás 3.136.320.- Ft, melynek 100%-a (pályázati) központi költségvetési támogatás volt.

3./ Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A Gyvt. 94. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszer kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.

A Gyvt. 94. § (2) bekezdése kimondja, hogy a települési önkormányzat az e törvényben foglaltak szerint biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat (bölcsőde, gyermekek átmeneti otthona), szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.

A Gyvt. 94. § (2a) bekezdése szerint a települési önkormányzat, a fővárosban a lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni.

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A múlt évben a **Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat bölcsődei intézményegysége** 62 férőhelyen biztosította a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását.

Jászberény város közigazgatási területén a múlt évben a Gyermekcentrum Alapítvány a fenntartásában működő **Fejlesztő Kuckó, Manócska, Virágoskert, Katica Családi Napközik**ben 7-7 férőhellyel biztosította a gyermekek (húszhetestől tizennégy éves korig) napközbeni ellátását.

A Manósziget Családi Napközi és Játsház Nonprofit Kft. fenntartásában működő **Menő Manó**, illetve **Fecsegő Tipegők Családi Napközi** 7-7 férőhellyel, 2014. december hó 10. napjától a **Csicsergők Családi Napközi** 7 férőhellyel gondoskodott a gyermekek ellátásáról.

Az alapellátás célja: hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kiemelt veszélyeztetettség megszüntetéséhez.

A Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás – intézményfenntartóként – a **Jászsági Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat** (a továbbiakban: Szolgálat) útján gondoskodik Jászberény város közigazgatási területére is kiterjedő illetékességgel a gyermekjóléti szolgáltatásról, mint **alapellátásról**.

3.1. A Szolgálat bemutatása, munkafeltételeinek alakulása

Intézményünk 2008. január 1-jén kezdte meg működését. A Jászsági Többcélú Társulás a társulást alkotó valamennyi -18- település jóváhagyásával, ezen belül 12 települési önkormányzat részvételével (ezek: Alattyán, Jánoshida, Jászágó, Jászsószentgyörgy, Jászapáti, Jászberény, Jászboldogháza, Jászdózsa, Jászfelsőszentgyörgy, Jászfákóhalma, Jászládány, Jásztelek) létrehozta a **Jászsági Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálatot** (továbbiakban Jászsági Szolgálat), mint részben önállóan gazdálkodó költségvetési szervet. A Jászsági Szolgálat I. számú Szakmai Központja (továbbiakban Szolgálat) és egyben székhelye Jászberény lett és a Ferencesek tere 3/a. szám alatt nyert elhelyezést.

A korábbi 12 település mellett 2011. január 1-jétől Jászszentandrás, 2012. január 1-jétől pedig már Jászkisér is csatlakozott a társulás keretében történő feladatellátáshoz.

Az intézmény 2013-ban ismét átalakuláson ment keresztül. A **Jászsági Többcélú Társulás 2013. június hó 30. napjával megszűnt.** Az egyeztetések alapján a települések a továbbiakban már Jászágó település nélkül, de a többi **13 jászsági település közös szándéka szerint** a családsegítés és gyermejjóléti szolgáltatás – mint kötelező önkormányzati feladat – ellátására egy **új, intézményfenntartó társulást, a Jászsági Szociális Szolgáltató Társulást hozták létre 2013. július 1-jével.**

A Szolgálat integrált intézményként a továbbiakban is két szolgáltatást biztosít a felsorolt ellátási területen, ezen belül Jászberényben is.

A településen a családsegítés és gyermejjóléti szolgáltatás az intézményen belül külön munkacsoportban, de egymással szervesen együttműködve látja el feladatait.

A Jászsági Szolgálat engedélyezett álláshelyeinek száma jelenleg összesen 41,5 fő. 38 fő teljes állásban, 3 fő részállásban (jogász, családgondozó, családgondozó-asszisztens), további 4 fő részállású megváltozott munkaképességű munkavállaló, akik munkakörüket tekintve 2 fő ügyfélfelirányító, 1 fő takarító, és 1 fő karbantartó. Ebből 3 fő részállású dolgozó továbbra is Jászberényben kerül foglalkoztatásra.

A társulási szervezeti felállásban a korábban hiányzó szaklétszámok biztosítása rendeződött, továbbá a hiányzó szakemberek elérhetősége (fejlesztő pedagógiai tanácsadó, pszichológiai tanácsadó, jogi tanácsadó) is minden településen biztosítottá vált.

Jászberényben a családsegítés és gyermejjóléti szolgáltatás szakmai feladatainak ellátására jelenleg 10 fő az engedélyezett álláshelyek száma. Ezen belül **a gyermejjóléti szolgáltatást 5 fő családgondozó, valamint 1 fő szakmai vezető** végzi, továbbá jogi, pszichológiai, pedagógiai és ez évtől mediációs tanácsadás egészíti ki a feladatellátást a szükségletekhez, illetve a segítő szakemberek kapacitásához igazodóan.

A szakképzettségi arányt tekintve a Szolgálat gyermejjóléti szolgáltatásban dolgozó szakemberei **100 %-ban rendelkeznek** a külön jogszabályban **előírt szakképesítéssel.**

Változatlanul **kedvező helyzetről** számolhatunk be az **infrastrukturális és tárgyi feltételeink vonatkozásában.** Az épület, amelyben szolgálatunk elhelyezésre került, megfelelő munkafeltételeket biztosít számunkra a tevékenységünk végzéséhez. Biztosítottak a családgondozók számára szükséges irodahelyiségek, a megfelelő nagyságú, személyes segítő beszélgetésre is alkalmas interjúszoba. Szolgálati kerékpárral, mobiltelefonnal minden családgondozó rendelkezik.

A Szolgálat már a 2008. január 1-jei indulásakor is rendelkezett megfelelő mennyiségű és minőségű tárgyi felszereltséggel, és a további beszerzéseknek köszönhetően a tárgyi

feltételeink évről évre tovább javultak az intézmény alapítása óta. Az elmúlt évben is sikerült 4 db, ugyan felújított, de a korábbiaknál modernebb számítógépet beszerezni. Mindezek ellenére azonban továbbra is nehézséget jelent, hogy a meglévő további számítógépek az évek múlásával mára többségében elavultak. Egyre nagyobb gondot okoz a karbantartásuk, állapotuk miatt egyre gyakrabban nehezítik és lassítják a mindennapi munkavégzést. Figyelembe véve a Windows XP támogatásának megszűnését, ez a továbbiakban várhatóan fokozódni fog, mivel a rendelkezésre álló számítógépek jelentős részének operációs rendszere jelenleg Windows XP. Az új szoftverek vásárlása jelentős anyagi ráfordítást igényelne, melyre azonban nincs forrása Szolgálatunknak, továbbá a felvázolt elavultság okán nagy részükre az esetleges beszerzés esetén sem lenne telepíthető.

A Szolgálat által ellátandó feladatok (családgondozás, szervezés, szolgáltatás), továbbá a jelentős külterületi munka alapvetően megkívánják a tervezhető, adott esetben az azonnali intézkedési lehetőséget. Mindezen feladatok hatékonyabb ellátására saját szolgálati gépjármű áll rendelkezésünkre.

Intézményünk működési engedélye legutóbb 2015. január 1-jével került módosításra, melynek értelmében az intézmény mindkét szolgáltatása vonatkozásában **határozatlan idejű működési engedély** kiadására került sor.

Sajnos a szakmai munkában, munkafeltételekben negatív folyamatok is érzékelhetők. A stabil és magas színvonalú feladatellátást az utóbbi években egyre hátrányosabban befolyásolja, hogy a mára a szakmában jelen lévő, általánosságban jellemző nagy leterheltség (fizikai, mentális), erkölcsi és anyagi elismertség hiánya, az alulfizettség miatt egyre jobban eluralkodó **magas fluktuáció** Szolgálatunkat sem kíméli. Mindezt csak erősíti, hogy a családgondozók munkakörülményei (különösen a gyermekjóléti szolgáltatásban) is jelentősen nehezedtek az elmúlt években/évtizedekben. Növekszik az „embert próbáló”, nagy mentális megterhelést jelentő esetek aránya (pl. bántalmazás, pszichiátriai beteg a családban, eldurvult válási szituációk). Egyre gyakrabban kell kritikus körülmények között lévő családoknál is beavatkozni (pl. tetves, vagy rühös gyermek, hepatitis fertőzés a családban, kritikus higiénés körülmények). A növekvő arányban jelen lévő külterületi feladatellátás fokozott veszélyei is érzékelhetők (pl. kollégánk szenvedett már el kutyaharapást is munkája során). Csak néhányat említve az utóbbi időszak szolgálati tapasztalataiból. A pályát sorra elhagyó kollégák pótlása nagy kihívást jelent, hiszen a meghirdetett álláshelyekre alig van jelentkező, a pályakezdő kollégák felkészítése pedig több évet vesz igénybe.

3.2. A Szolgálat szakmai feladatainak bemutatása

A Szolgálat a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: gyermekvédelmi törvény) 39. - 40. §-ában foglaltaknak megfelelően az alábbi **négy fő területen lát el feladatokat**:

1) A gyermek testi, lelki egészségének, **családban történő nevelkedésének elősegítése** érdekében:

- tájékoztatás a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,

- családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás, az ezekhez való hozzájárulás megszervezése,
- a szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatása, segítése, valamint a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájárulás megszervezése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése,
- szabadidős programok szervezése.

2) A gyermek **veszélyeztetettségének megelőzése** érdekében:

- a gyermekek veszélyeztetettségét észlelő- és jelzőrendszer működtetése,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása, azok megoldására javaslatok készítése,
- a jelzőrendszer tagjai közötti együttműködés összehangolása és megszervezése,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről,
- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében iskolai szociális munkát biztosíthat.

3) A **kialakult veszélyeztettség megszüntetése** érdekében:

- családgondozás a gyermek problémáinak rendezését elősegítve, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, gyermekelhelyezés és kapcsolattartás esetében,
- szükség esetén gyermekjóléti alapellátások, egészségügyi, szociális alapszolgáltatások (különösen családsegítő szolgáltatás), pedagógiai szakszolgáltatás igénybevételének, vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén hatósági beavatkozásoknak a kezdeményezése,
- szükség esetén a veszélyeztetettség mértékének megfelelően javaslat készítése a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetben történő nyújtására, tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére, vagy annak megváltoztatására, illetve a gyermek megelőző pártfogásával kapcsolatos intézkedések megtételére,
- együttműködés a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel

4) Családjából **kiemelt gyermek visszahelyezése** érdekében:

- a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és gyermek közti kapcsolat helyreállításához családgondozás biztosítása,
- utógondozás biztosítása a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez.

Mindezeket túl a gyermekjóléti szolgálat:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- elkészíti a védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervét, illetve a települési önkormányzat jegyzőjének megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet,
- segíti a nevelési-oktatási intézmények gyermekvédelmi feladatainak ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- szükség esetén kezdeményezi új ellátások bevezetését a települési önkormányzatnál,

- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) munkájában,
- az intézményen belül jogi tanácsadást működtet,
- szolgáltatásokat szervez és közvetít a család és a gyermek számára.

3.3. A Szolgálat szakmai tevékenységének bemutatása

GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁSBAN RÉSZESÜLŐK SZÁMA							
	0 – 5 éves	6 – 13 éves	14 – 17 éves	Ellátott gyermekek (év/fő)	Családok száma	Éves forgalom	Szakmai tevékenységek száma
2000				218	134	745	
2001				220	144	953	
2002				244	138	917	
2003	80	83	63	226	150	1265	
2004	75	84	70	229	130	1508	
2005	60	74	61	195	108	1584	3778
2006	70	84	40	194	106	1645	4472
2007	62	98	56	216	134	2129	3968
2008	71	104	47	222	129	2738	6382
2009	80	117	75	268	181	2819	7657
2010	70	111	96	277	174	2758	7180
2011	60	110	120	290	172	2333	6224
2012	63	117	113	293	191	2926	6960
2013	61	122	111	294	176	3614	9174
2014	60	102	93	255	170	3175	6674

1. számú táblázat

Az 1. számú táblázat szemlélteti a **gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő gyermekek számának alakulását** az elmúlt években. Az ellátotti létszám alakulását tapasztalatunk szerint jelentősen befolyásolja az észlelő- és jelzőrendszer¹l érkező jelzések száma, amely az elmúlt évben a korábbi emelkedő tendencia után **mérséklődést** mutatott. Az adatok alapján megállapítható, hogy 13 %-kal kevesebb nehézségekkel küzdő gyermek és család került a szolgáltatás látókörébe, mint 2013-ban.

A **szolgáltatás éves forgalmi adatai** azt mutatják, hogy az igénybe vevők mindezek ellenére továbbra is nagy számban keresik fel a szolgáltatást.

¹ Észlelő és jelzőrendszer: a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. § által meghatározott és nevesített, gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó személyek, intézmények, szervezetek.

GONDOZÁSI ESETEK SZÁMA

Év	0-5	6-13	14-17	Alapellátott gyermek száma	Védelemben vett gyermek száma	Utógondozott gyermek száma	Családjából kiemelt		Összesen	Családok száma
							ID	ÁT		
2000				48	31	1			80	
2001				82	15	1			98	64
2002				100	15	0			115	65
2003				102	31	1			134	79
2004				122	30	1			153	90
2005	41	51	35	111	12	4			127	76
2006	40	52	28	101	17	2			120	62
2007	36	62	30	114	13	1			128	72
2008	46	64	21	105	26	-			131	67
2009	42	90	33	117	43	5			165	85
2010	39	83	54	139	33	-	-	4	176	91
2011	47	80	49	131	42	-	1	2	176	92
2012	40	84	71	124	59	-	2	10	195	116
2013	49	98	80	145	57	-	18	7	227	141
2014	45	83	67	140	26	3	-	26	195	119

ID: ideiglenes hatállyal befogadó gyermekotthonban elhelyezett

ÁT: átmeneti nevelésbe vett, 2014. 01. 01-től nevelésbe vett

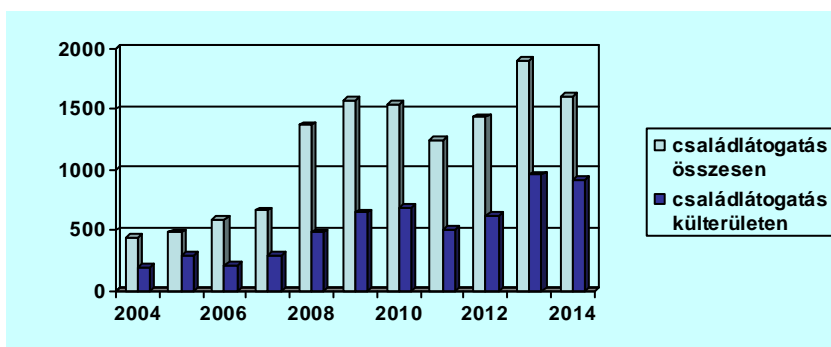
2. számú táblázat

Az 1. számú táblázatból kitűnő tendencia arányában a gondozási esetek számának alakulásában is megfigyelhető, itt is érzékelhető a korábbi év kiugró tendenciája utáni visszaesés (-14 %). Visszaulva, a gondozási esetek számának csökkenése minden bizonnyal összefügg a veszélyeztetettséget észlelő jelzések arányának csökkenésével, mely -27 %. (Az észlelő- és jelzőrendszerrel érkező jelzések száma 2012-ben 231, 2013-ban 254, 2014-ben 184 volt.)

Az alapellátásba vétel aránya nagyságrendileg alig változott, ugyanakkor **54 %-kal csökkent a védelemben vett gyermekek száma**. Reményeink szerint ebben szerepet játszott az alapellátás keretében történő családgondozások eredményessége, melynek hatására nem vált szükségessé a hatósági intézkedések magasabb számú kezdeményezése.

A veszélyeztetettség okait, a kezelt problémák számát/típusát tekintve a korábbi anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő) problémák után mostanra **az életviteli problémák kerültek a dobogó első helyére. A második helyre az elmúlt évek növekvő tendenciája után a családi konfliktusok** kúsztak fel (szülők közti, szülő-gyermek közti), **harmadik helyen pedig holtversenyben a gyermeknevelési és a magatartás, illetve teljesítményzavarok állnak.** Szinte alig lemaradva **ugyanitt foglal helyet a szülői elhanyagolás és gyermekintézménybe való beilleszkedési zavar is.**

A gyermekjóléti feladatok ellátása során 1600 alkalommal végeztünk **családlátogatást** az elmúlt évben. Ebből 918 a külterületeken élő családoknál történt (ebből a Nesztűrben 769). A gyermekjóléti szolgáltatás szakmai tevékenységében jelentős és növekvő arányt képvisel a külterületen végzett családlátogatások száma 57 % (2012-ben 43 %, 2013-ban 51 %), melyet az 1. számú diagram is szemléltet:

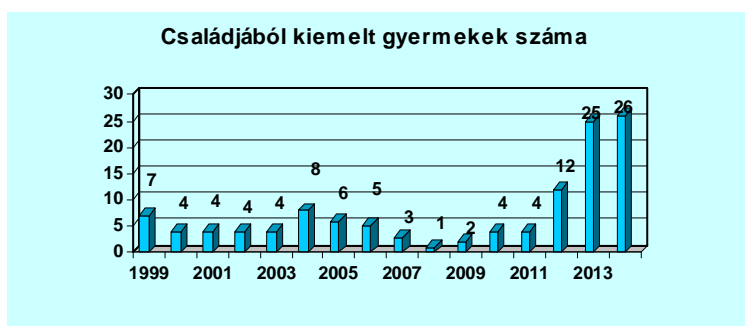

1. diagram: családlátogatások számának alakulása a gyermekjóléti szolgáltatásban

Ezt a magas külsőterületi feladatmutatót az eredményezi, hogy a gondozott gyermekek 52 %-a a külsőterületi településrészen található, ezen belül a Neszűr 41 %-ot képvisel.

Már 2013-ban kezdetét vette továbbá az a kedvezőtlen tendencia, hogy jelentősen megnőtt a **családból történő kiemelések** aránya, amely az elmúlt évben sem látszik csökkenni (2013-ban 25, 2014-ben 26 gyermek- lásd 2. diagram). Mivel a szakellátásba került gyermekek száma továbbra is jellemzően a település külsőterületéről, azon belül is jellemzően a Neszűrben élő családokból került ki (92 %), ez szintén megemeli a külsőterületi jelenlét feladatmutatóit. Mindez arra utal, hogy az ott élők élethelyzetében már évek óta tapasztalható negatív folyamatok továbbra is jelen vannak, azaz a családból történő kiemelések megemelkedett aránya az itt élő családok élethelyzetének fokozódó ellehetetlenülésére, bizonyos alapvető funkciók elvesztésére, és működésük felborulására engednek következtetni.

Ezzel összefüggésben tapasztalható az a körülmény is, hogy a családgondozás során továbbra is jellemző jelenség a **problémák többszörösen összetett, halmozott előfordulása**. Az ellehetetlenedett, sokproblémás élethelyzeteken több esetben már a hosszú távú - akár évekig elhúzódó - családgondozás és intenzív szakmai együttműködés sem képes tartósan enyhíteni, és a gyermekek saját családjukban történő nevelkedésének lehetőségét tovább megtartani.

2. diagram: családjából kiemelt gyermekek száma

A gyermekjóléti szolgálat egyik speciális feladata a **családjukból kiemelt gyermekek szüleinek gondozása**, mely során próbáljuk **családgondozással** elősegíteni az átmeneti neveltek otthoni környezetükbe történő visszahelyezését, a gyermeknevelésre alkalmas életkörülmények megteremtését, javítását, valamint a szülő és a gyermek közötti kapcsolat megőrzését, helyreállítását. 2014-ben 22 családnál, 40 gyermeket érintően láttunk el ilyen feladatokat. Tapasztalataink sajnos továbbra sem kedvezőek. A gyermekek családjukba való

viSSzakerülésére többnyire hosszabb távon a rendszeres családgondozás ellenére is kevés az esély. Az elmúlt évben családba történő visszahelyezésre 3 esetben került sor.

2014-ben **válsághelyzetben lévő várandós** anyával nem került kapcsolatba a gyermekjóléti szolgálat, és 2 fiatalkorú terhes anya gondozásba vétele vált szükségessé. Krízishelyzet miatt családok átmeneti otthonában történő elhelyezésre 2 család esetében került sor, mely intézkedés 4 gyermeket érintett.

Az intézményben az elmúlt évben a Szolgálatnál 17 gyermek 126 alkalommal részesült **pszichológiai tanácsadásban**. A Szolgálat pszichológiai tanácsadója intézményvezetői feladatai mellett látja el továbbra is a tanácsadást, ezért csak a felvállalható esetszám határáig biztosítható ez a szolgáltatás a Jászszági Szolgálaton belül. Szükség esetén pszichológiai tanácsadásra a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Szakszolgálat helyi szakszolgálat (korábban Nevelési Tanácsadó) is fogadta a delegált szülőket és a kiskorú ügyfeleinket, ahol a szükséges szakmai segítséget minden esetben megkapták.

Az elmúlt év végétől Szolgálatunknál ismét elérhető a **jogi tanácsadás**, mely szakember hiányában átmenetileg szünetelt.

A Szolgálat szolgáltatásainak köre tovább bővült, a jogi tanácsadónk ebben az évben **mediátor** képesítést szerzett, melynek eredményeként a továbbiakban a közvetítői eljárás/tanácsadás is elérhető lett intézményünkben.

A Szolgálat programjai, rendezvényei, egyéb szakmai tevékenységei 2014-ben:

A Gyermekjóléti Szolgálat a családsegítő munkacsoporttal közösen az elmúlt év folyamán is számos szabadidős **preventív programot** szervezett:

Húsvétváró játszóház: A Szolgálat 2014. április 11-én az elmúlt évek hagyományaihoz híven a húsvéti ünnepkörhöz kapcsolódóan ismét játszóházat szervezett.

Családi Gyermeknap: 2014. május 23-án, melynek az elmúlt évben a Jászberényi Állatkert adott otthont.

Nyári napközis tábor: 2014. június 16-20. között került ismét megrendezésre a Szolgálat által szervezett nyári napközis tábor, mely ez alkalommal a **„Redempció éve Jászberényben”** címmel témakör jegyében zajlott. Programjainkat ennek az évfordulónak megfelelően állítottuk össze, a gyermekek a Jászszág hagyományaival, szokásaival, nevezetességeivel ismerkedhettek meg. A 25 fő, elsősorban hátrányos helyzetű/veszélyeztetett kisiskolás napközbeni táboroztatásához a helyszínt hagyományosan a SZIE Gyakorló Általános Iskola biztosította. A programokat a felkért szakemberek térítésmentesen biztosították. Jászberény Város Önkormányzata Humán Erőforrás Bizottsága segítette a tábor megvalósításához szükséges költségek jelentős részének előteremtését.

Karácsonyváró Játszóház: 2014. december 13-án került megrendezésre a már szintén hagyománynak számító év végi családi karácsonyváró játszóház. A családi hangulatban zajlott összejövétel teret biztosított a közös játéknak, beszélgetéseknek. Kézműves-foglalkozás, zene-tánc, ajándékozás színesítette programunkat.

Jászberényi Szent Erzsébet Kórház -TÁMOP 6.1.2./11/3-2012-0059 projektje keretében került megvalósításra a 2014. 09. 20. és 2014. 10. 04. között megrendezésre kerülő **„Nagyrendezvény roma emberek részvételével”** programsorozat, mely 4 helyszínen zajlott (Jászárokszállás, Jászapáti, Jászlady, Jászberény). A rendezvény célcsoportja elsősorban a

roma családok voltak, de nyitott volt minden érdeklődő számára. A közös sport és kézműves tevékenységek során jellemzően több generáció találkozása valósult meg. Ennek jászberényi állomására 2014. október 4-én került sor.

Már több éve együttműködünk OLAJÁG-JÁSZ Mozgássérültek Közhasznú Egyesületével, meghívásukra a rendezvényeiken gyermekprogramokat biztosítunk. Az Egyesület 2014. szeptember 20-án a DMK Ifjúsági Házban tartott programjukon a szolgálat munkatársai a gyerekeknek kézműves és szabadidős foglalkozást szerveztek (rajzolás, festés, arcfestés, stb.).

A Jászkerület Nonprofit Kft. és a városi könyvtár az Országos Könyvtári Napok és Őszi Művészeti Hetek programjaihoz csatlakozva 2014. október 17-én rendezte meg városunkban a **NATURA NAP** –ot. Ehhez a rendezvényhez kapcsolódva vett részt Szolgálatunk és a városban működő, hozzánk csatlakozó civil szervezetek képviselői **„SEGÍTŐK SZIGETE”** néven. Célunk volt a Jászberényben működő szociális- és gyermekvédelmi tevékenységet végző, vagy abban szerepet vállaló szervezetek bemutatkozása a különböző, a helyszínen nyújtott interaktív programjaik révén (pl. kérdőívek, totók, játékos tevékenységek, kézműves foglalkozás, ételkóstolók, kötetlen beszélgetések, jógaóra, „Dúdoló” kisgyermekes édesanyákkal). Reményeink szerint ez egy hagyományteremtő kezdeményezés, és a jövőben is együtt tudunk működni a városi civil szervezetekkel.

2014. december 23-án a városi adventi programok keretében a Szolgálatunk munkatársai adományt gyűjtöttek a **Karácsonyi Faluban a „Jó Szívvel Faháznál”**. Forró teával, hagymás zsíros kenyérrel, házi készítésű mézeskaláccsal ajándékoztuk meg a felajánlásokért cserébe az adakozó jászberényi lakosokat, továbbá köszönetként szívmengető idézeteket adtunk át a „Jókívánságok Ládikából”. Az akcióban közel 25 000 Ft gyűlt össze, melyért ezúton is köszönetét fejezi ki Szolgálatunk az adakozó lakosok felé. A felajánlásból nehéz sorsú, vagy krízishelyzetben lévő gyermekek és családjaik, valamint időskorúak fognak tartós élelmiszer csomagban részesülni.

Családi konfliktusok, problémás, esetenként a végletekig megromlott emberi kapcsolatok, válási szituációk okán továbbra igény mutatkozik arra, hogy Szolgálatunknál a **kapcsolattartásokhoz** helyszínt és családgondozói felügyeletet biztosítsunk. Elegendő tárgyi és személyi feltételek hiányában csak igen korlátozottan, évente 1-2 esetben tudunk ennek eleget tenni.

A Szolgálat rendszeresen **együttműködik** és jó szakmai kapcsolatot ápol számos városi **civil és egyházi szervezettel**. A lakossági felajánlások során kapott **adományokat** (ruhaneműk, háztartási eszközök, bútorok) is rendszeresen **közvetítjük klienseink körében**. Továbbá az elmúlt évben kaptunk az esetkezelések során segítséget (ruha-, és élelmiszeradományokat, valamint használati tárgyakat, játékokat) a Tesco-Globál Zrt. Jászberényi Áruházától, valamint a Caritas Hungarica egri szervezetétől.

A Szolgálat évről évre **terephelyet biztosít és tereptanári feladatokat is ellát**, rendszeresen fogadja a szakirányú képzésekből szakmai gyakorlatra érkező hallgatókat (pl. SZIE ABPK Szociális Munka Tanszékéről, valamint más képzési intézményekből).

A gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése:

A gyermekek veszélyeztetettségét észlelő- és jelzőrendszer szervezése, hatékonyabb működtetése, a tagok közötti együttműködés szervezése a Szolgálat egyik kiemelt feladata. A törvény által előírt kötelezettségnek megfelelően 2014-ben is 6 alkalommal került sor **jelzőrendszeri megbeszélések** szervezésére.

A jelzőrendszer jó működésének két legfontosabb indikációja:

- Az **idejében felismert probléma** a beavatkozások pozitív prognózisának alapfeltétele.
- A gyermekvédelem területén csak **az ellátásban érintett szervezetek és szakemberek érdemi együttműködésétől** - közös alapokra helyezett, a kompetenciákat figyelembe véve közösen kialakított és megvalósított szakmai tevékenységtől - várható eredmény.

Ezúton is köszönetet mondunk jelzőrendszerünk azon tagjainak, akik a gyermekvédelmi tevékenység mellett elköteleződve, a város gyermekei érdekében velünk együtt tevékenykedtek az elmúlt évben.

2015. március 26-án 12. alkalommal került megrendezésre a Szolgálat szervezésében az **Éves Gyermekvédelmi Tanácskozás**, amelynek a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 15.§ (7) bekezdése alapján két alapvető feladata:

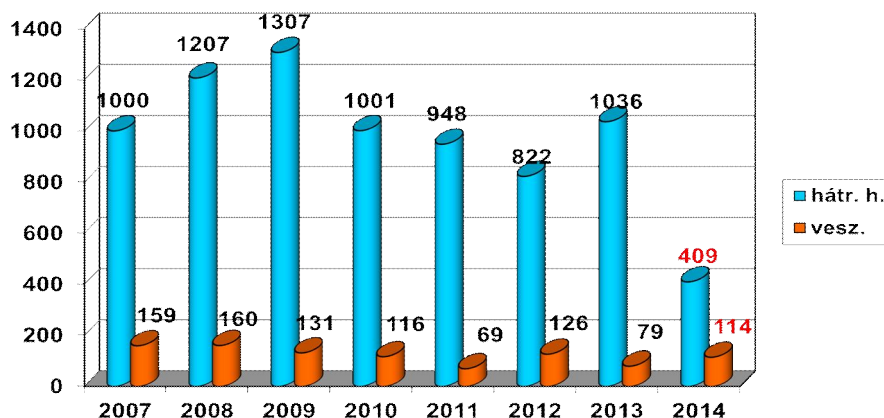
- a jelzőrendszer tagjaitól előzetesen megkért írásos tájékoztatókat figyelembe véve a településen élő gyermekek helyzetét figyelemmel kíséző észlelő- és jelzőrendszer (gyermekvédelmi törvény 17. §) éves működésének értékelése, valamint
- a településen lévő valamennyi gyermekjóléti alapellátási forma áttekintése és szükség esetén a működésük javítására vonatkozó javaslatok megtétele

A megküldött írásos tájékoztatókban jelzett adatok alapján nagyságrendileg (a 4521 jászberényi gyermekre vetítve) **az észlelő- és jelzőrendszer látókörében lévő gyermekek** vonatkozásában:

- hátrányos helyzetű a gyermekkorú lakosság 9 %-a (tavaly 25 %).
- veszélyeztetett a gyermekkorú lakosság 2,5 %-a (tavaly 1,9 %).

Vélelmezhető, hogy a hátrányos helyzet számában mutatózó jelentős csökkenést a megállapításban feltételeiben bekövetkezett jogszabályváltozások idézték elő (szülő kérelmére állapítható meg, határozatban, meghatározott körülmények teljesülése esetén).

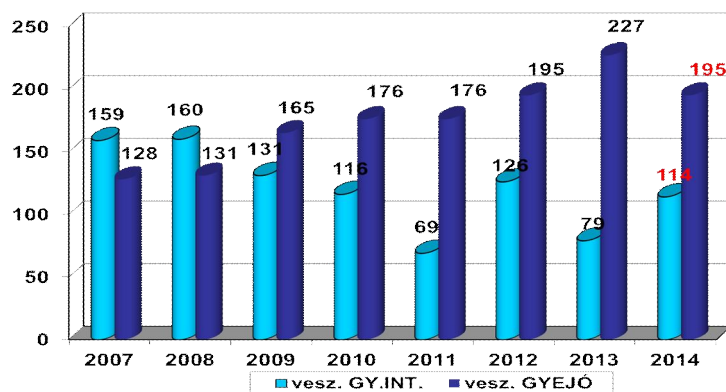
Összehasonlítás az előző évek Jászberényi adataival

3. diagram: Veszélyeztetettség és hátrányos helyzet alakulása a településen a megküldött tájékoztatók alapján

Ugyanakkor:

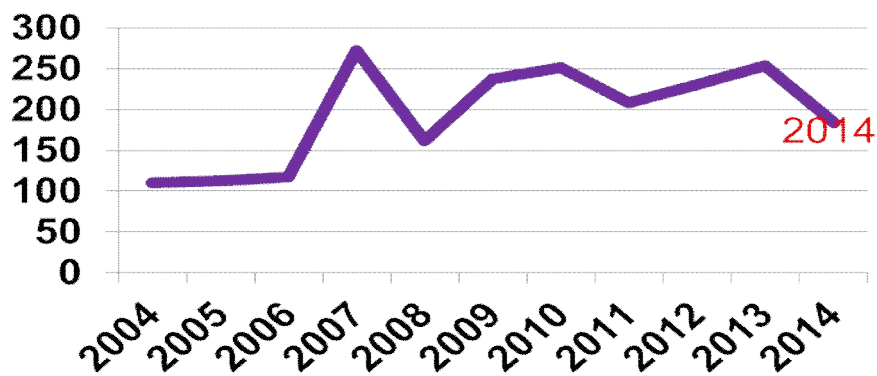
GYEJÓ gondozási eseteinek száma 2014-ben 195 (a település gyermekkorú lakosság számára vetítve 4,3 %)!

4. diagram: A gyermekintézményekben nyilvántartott és a GYEJÓ látókörében lévő veszélyeztetettek számának összehasonlítása

A jelzőrendszer tagjai, intézményei 2014-ben összesen **184 alkalommal éltek jelzéssel a szolgálatunk felé**. 2013-ban ez még 254 volt, ami aktuálisan 27 % csökkenést mutat. A legtöbb jelzés az elmúlt évben az állampolgároktól, továbbá a közoktatási intézményekből, ezen belül is jellemzően az általános iskolákból érkezett. Nagy számban kaptunk továbbá gyámhatósági/gyámhivatali/szabálysértési jelzéseket is.

A **szolgáltatás egyre ismertebbé és elismertebbé válását** látszik igazolni az a körülmény, hogy az elmúlt évben először, a jelzések legnagyobb arányban a település lakosságától (állampolgárok, családtagok) érkeztek, megelőzve még az oktatási intézményektől érkezett jelzések számát is, ami eddig mindig messze vezetett a többi jelzőrendszeri tag előtt.

5. diagram: A jelzések számának alakulása

A jelzőrendszertől érkező visszajelzések és tájékoztatások alapján megfogalmazódott tapasztalatok az észlelő- és jelzőrendszer 2014. évi működésére vonatkozóan az alábbiak:

A Szolgálattal és a más jelzőrendszeri tagok együttműködésnek, a munkakapcsolatok minőségének jellemzően pozitív a megítélése.

Az észlelő- és jelzőrendszeri tagok a szervezett fórumok tekintetében továbbra is támogatják a „szakmaközi” jelzőrendszeri megbeszélések szervezését (szakmacsoportokkal külön közös megbeszélések, kiscsoportban).

Egyéb tapasztalatok:

- változó, eltérő színvonalú a jelzőrendszeri együttműködés,
- együttműködés minősége és mélysége szakemberfüggő,
- a személycserék okozta nehézségek (elmúlt évben ismét),
- fokozódó leterheltség jelzése minden szinten,
- ambivalens folyamatok érzékelhetők egy időben: lassú ütemben, de érzékelhető a jelzőrendszeri munka fokozatos fejlődése, ugyanakkor esetenként még beleütközünk a legalapvetőbb ismeretek hiányába is!

A településen lévő alapellátási formák közös áttekintése során megfogalmazódott főbb észrevételek, melyek szinte változatlan formában fennállnak az elmúlt évben is:

Az elmúlt évben a település alapellátó-rendszerében és az előző évben megfogalmazott hiányokban nem volt érzékelhető elmozdulás:

- Átmeneti gondozás (gyermekek átmeneti otthona) továbbra is megoldásra váró feladat a településen.
- Nyári napközi, nyári gyermekfelügyelet:
 - Szervezett nyári napközi hiányában továbbra is megoldatlan a kisiskolás korosztály, ezen belül különösen a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek iskolai szünidő alatti felügyelete, és nyári szabadidejének tartalommal való megtöltése. Megítélésünk szerint ez városi szinten igényelne megoldást, amelybe szolgálatunk is szívesen bekapcsolódna olyan mértékig, amennyire erőforrásaink erre lehetőséget adnak.
 - A Szolgálat 2014-ben is szervezett egyhetes ingyenes nyári napközit ügyfélkörében 25 gyermek számára, melyet reményeink szerint ebben az évben is vállalni tudunk.
- Megvalósult több bölcsődei férőhely, és alternatívát jelent a Családi Napközi.

- Az elérhető, közvetíthető szolgáltatások, szakemberek elérhetősége és kapacitása terén továbbra is hiányérzet fogalmazódik meg: pl. pszichológus, családterápia, kapcsolatügyelet, mediáció (korlátozott helyi kapacitások, anyagi korlátok).
- Finanszírozási nehézségek, problémák (stagnálás).
- Folyamatos, illetve gyakori változások, átszervezések a feladatellátásban.

Végezetül a településen élő gyermekek helyzetének javítása érdekében a jelzőrendszer tagjaitól előzetesen megkért írásos tájékoztatókban az alábbi javaslatok szerepeltek:

Általános javaslatok:

- bűnalkalmak csökkentése, megelőzés
- családok, szülők segítése problémák esetén
- több munkahelyteremtés
- több anyagi támogatás, pályázatok írása
- prevenciós programok szervezése, szabadidő hasznos eltöltésére veszélyeztetett gyerekeknek
- emelni kell a szülők felé az információáramlást
- kistérségi kapcsolatok erősítése
- eszközrendszer bővítése
- kiscsoportos interaktív előadások, beszélgetések szakemberek segítségével
- gyerekek mielőbbi óvodába járatása
- speciális szolgáltatások megteremtése, bővítése
- iskolai nyári gyermekfelügyelet megoldása

Konkrét javaslatok:

- 2015-ös évben hangsúlyosan jelenjen meg a preventív programok között a drog prevenció a pedagógusok és szülők irányába is
- IVCS (Ifjúság Védelmi Csoport) ellenőrzések fokozása, közös járőrszolgálatok a rendőrséggel, szakemberekkel, szülőkkel
- a Rendőrség Megelőzési és Tanácsadási Konferencia sorozatának folytatása
- programok, csoportok a kriminálisan veszélyeztetettek számára
- több kiscsoportos eszmegbeszélés szervezése
- bölcsődei férőhelyek további bővítése
- óvodai fejlesztés, bővítés
- tanyán élők bejárásának segítése - iskolabusz
- gyerekek utáni támogatások kiszélesítése (ingyen tankönyv, étkeztetés)
- városi szociális ellátásokról tájékoztató a fórumra meghívott szakemberektől

Szolgálatunk az előző években tett javaslatait továbbra is fenntartja az alábbiak vonatkozásában:

Javasoljuk az elsősorban a kisiskolás korosztály nyári gyermekfelügyeletének biztosítására a **nyári iskolai napközi** közös oktatási intézményi együttműködésben történő **megszervezését**. Jó példa erre az óvodai intézmények által működtetett megosztott, váltott nyitva tartású megoldás.

Javaslatot teszünk továbbá városunkban a **szervezett és összehangolt bűnmegelőzési együttműködés megszervezésére. Ezen belül is a drog prevenciós célú együttműködés újjáélesztését és újraszervezését kiemelten fontosnak tartjuk.** A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) tevékenysége 2007 óta szünetel városunkban. Az érintett és arra vállalkozó intézmények és szakemberek szervezett drog prevenciós célú együttműködésének

újjaélesztése és tevékenysége hozzájárulhat, és hatékony eszköze lehet a gyermekek és fiatalok körében egyre terjedő drogfogyasztás visszaszorításának, a megelőzésnek (prevenciónak), felvilágosításnak. Javasoljuk, hogy a KEF működésének beindításához, városi drogmegelőző programok szervezéséhez biztosítson forrást az önkormányzat, ami később pályázati forrásokból kiegészíthető.

Fenntartjuk továbbá azon javaslatunkat is, hogy szükségesnek ítéljük a köznevelési intézményekben – elsősorban az általános és középiskolákban – önálló, független, szakirányú szakmai ismeretekkel bíró **gyermekvédelmi felelősök alkalmazásának** az újragondolását a gyermekvédelmi szakmai szempontok mentén. Ezeknek a szakembereknek kulcsszerepük lehetne a gyermekeket érintő veszélyeztetett élethelyzetek felismerésében, és a gyermekeket érintő bűnmegelőzési tevékenységben, drog prevencióban, stb.

A gyermekek átmeneti gondozása (helyettes szülő, gyermekek/családok átmeneti otthona), mint gyermekjóléti alapellátás már több alkalommal került újragondolásra.

Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének 157/2014.(V.14.) számú határozatának 3. és 4. pontja alapján a szolgáltatás kistérségi ellátás keretében történő megszervezésének lehetőségét 2014. évben vizsgálta a Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás. (A hivatkozott határozat vonatkozó szövegrésze: „3. A Képviselő-testület megállapítja, hogy - a Társulási Megállapodásban foglaltak szerint - a helyettes szülői hálózat szervezéséről a Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás gondoskodik, mely az előkészítést követően dönt annak létrehozásáról, és működtetéséről, és ennek keretében biztosítja a működéshez szükséges személyi és tárgyi feltételeket, gyakorolja a fenntartói irányítási és törvényességi ellenőrzési jogokat. „4. A gyermekek átmeneti otthona – Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás keretein belül történő – kialakításának a lehetőségét meg kell vizsgálni.”)

A gyermekek átmeneti gondozása működési feltételeinek megteremtési lehetőségeiről szóló tájékoztató anyagot a Társulás 2014. június 3-ai ülésén tárgyalta meg, majd ennek nyomán a társulást alkotó települések többsége szintén megtárgyalta a feladatellátás kistérségi létrehozásának lehetőségét. A Társulás által tárgyalt anyag felhasználható a város gyermekek átmeneti gondozása feladat-ellátási koncepció kialakításához is, javasoljuk annak megtárgyalását.

4./ Szakmai ellenőrzések

A jegyzői gyámhatóság szakmai felügyeletét a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal szakigazgatási szerveként működő Szociális és Gyámhivatal látta el, mely rendszeresen kér tájékoztatást, illetve adatokat különféle (ombudsman-i, valamint központi szinten elrendelt) célvizsgálatokhoz.

A felügyeleti szerv részéről a 2014. évre vonatkozó, jegyzői gyámhatóságot érintő szakmai ellenőrzés nem történt.

5./ Jövőre vonatkozó javaslatok

Jelenleg bölcsőde, családi napközi, óvoda formájában biztosított a gyermekek napközbeni ellátása.

A jövőre vonatkozó célok között továbbra is a gyermekek átmeneti otthoni ellátásához való hozzáférés biztosítása az elsődleges, mivel a Gyvt. 94. § (3) bekezdés b) pontjában foglaltak szerint az a települési önkormányzat, amelynek területén húszezernél több állandó lakos él, gyermekek átmeneti otthonát köteles működtetni. A Gyvt. 94/A. §-ában és a 96. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel a működtetés társulás útján is biztosítható, így a múlt évben megoldandó feladatként került meghatározásra a gyermekek átmeneti otthona Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás keretein belül történő kialakítása lehetőségének megvizsgálása, mivel az intézmény kialakításának és működtetésének – a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben előírt - tárgyi és személyi feltételei nem adóttak.

A Gyvt. 97. § (1) bekezdése szerint a személyes gondoskodást nyújtó ellátást a települési önkormányzat állami fenntartóval, egyházi fenntartóval és nem állami fenntartóval kötött ellátási szerződés útján is biztosíthatja.

A Gyvt. 96. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátást más szervvel, személlyel kötött ellátási szerződés útján, illetve társulásban is biztosíthatja. A Gyvt. 96. § (2) bekezdésében foglaltak szerint az intézmények ellátási területének meghatározásánál tekintettel kell lenni arra is, hogy az intézmény és az ellátottak lakóhelye közötti távolság lehetőleg ne haladja meg az ötven km-t.

A különböző veszélyeztető tényezők miatt ***fontosnak érezzük a prevenciót***, amely nélkülözhetetlen a veszélyeztetettség megelőzése érdekében és a családba történő későbbi visszahelyezés vonatkozásában egyaránt.

A megelőzésnek csak ***egy jól működő jelzőrendszer*** lehet az alapja, amely koordinálja és szervezi a gyermekvédelmi gondoskodás valamennyi résztvevőjének munkáját. A tájékoztatásban, prevencióban, együttműködésben továbbra is nagy szerepe lesz az önkormányzatnak.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a már meglévő ellátási formák szinten tartására, fejlesztésére, minőségi javítására.

6./ Bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása

Jászberény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 6/2011. (I. 12.) önkormányzati határozatával fogadta el JÁSZBERÉNY VÁROS – 2011-2014. évre vonatkozó - KÖZBIZTONSÁGI ÉS BŰNMEGELŐZÉSI FELADATTERVÉT. A feladatterv célja, hogy az önkormányzat a közbiztonság védelmét szolgáló alapfeladatot magas színvonalon ellássa. Fő célkitűzés az önkormányzat feladatkörén belül a közbiztonság védelmét, fejlesztését szolgáló feladatok magasabb szintű ellátása, fejlesztése az együttműködő partnerekkel közös tervezésben, összehangolt – ciklikusan értékelt, egyeztetett - megvalósítása.

A program fő pontjai között szerepel a **közoktatási intézményekben** (óvodák, iskolák) **tájékoztatási rendszerek tematikájának kialakítása a közlekedésbiztonság jegyében.**

Kiemelt célkitűzés a **prevenció jegyében**

- **felvilágosító propaganda tevékenység folytatása** a helyi médiákban, nevelési-oktatási intézményekben DADA programok szervezése, az osztályfőnöki órák keretein belül a helyes életvitelre, veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésére nevelés a Rendőrség bevonásával, valamint a Közbiztonság Show évenkénti megszervezése,
- **kapcsolattartás a KEF-fel**, helyi szinten a fórum újjáélesztése,
- a **„csellengő” gyermekek támogatása**, részükre napi szintű, délutánonkénti elfoglaltság szervezése a közművelődési, illetve sportintézményekben (sportfoglalkozások, kártya, sakk, ügyességi játékok, stb.), valamint nyári szünidei időszakban történő, igény szerinti elfoglaltság megszervezése (táboroztatás).

Kiemelendő feladat a **hátrányos helyzetű kisebbségek felzárkóztatása, bevonásuk a bűnmegelőzésbe.**

A prevenció érdekét szolgálja a **szórakozóhelyek nyitvatartási rendjének szigorúbb ellenőrzése**, s hogy a pedagógusok azonnal reagáljanak az iskolában, illetve az iskola környékén előforduló erőszakos cselekedetekre. Az oktatási intézményekben **esetmegbeszélő csoportokban, iskola-fórumokon** szükséges kiemelni, megbeszélni a deviáns magatartási formákat, a társadalom által elvárt magatartási szabályokat. E törekvést támogatva szakemberek által tartott bűnmegelőzési előadásokat kell szervezni. **Pszichológus** megbízásával a közbiztonság védelmét szolgáló alapfeladat ellátása hatékonyabb, színvonalasabb.

A gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzésében, az alkohol és drog-prevencióban érintett valamennyi szervezet és intézmény közötti folyamatos együttműködésre van szükség. Lehetőséget kell teremteni egy koordinációs fórum létesítésére és működtetésére.

A fiatalok jogkövető magatartásra nevelése, önvédelmi reflexeik kialakítása és erősítése, a szabadidő hasznos eltöltésének biztosítása csökkentheti az elkövetővé és/vagy áldozattá válás kockázatát. Az oktatási intézményekben támogatni kell a szakmailag megfelelően felkészült közbiztonsági, bűnmegelőzési programok megszervezését és működését.

A Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 186/2015. (III. 11.) határozatával elfogadta Jászberény Város Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Feladattervében foglaltak 2014. évi időarányos megvalósulásáról szóló beszámolót.

7./ A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés bemutatása

A társadalmi szervezetek és a jászberényi egyházi közösségek alapítványai jelentős részt vállalnak a hátrányos helyzetű gyerekek szabadidős programjainak szervezésében és a gyermekek nyári táboroztatásában. Fő célcsoportjuk a nehéz anyagi körülmények között, krízishelyzetben élő és hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik.

A jövőbeni legfontosabb feladatunk, hogy szorosabbra fűzzük a kapcsolatot a karitatív és segítő tevékenységet ellátó civil szervezetekkel, egyházakkal, keresve a közös együttműködést vagy szerepvállalásuk lehetőségeit.

***Baginé Gavaldik Livia s.k.
Jászsági Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
vezetője***

***dr. Pap Magdolna s.k.
Humán és Önkormányzati Igazgatási Iroda
vezetője***

***Lengyelné Nagy Beatrix s.k.
I. számú szakmai központ vezetője***